

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: FRP/346/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

329/2013. (XI. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2013. május 10-én előterjesztett **panaszát** a 2013. november 13-án – dr. Kozma Ákos elnökhelyettes távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2013. május 10-én elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amelyben az alábbiakról számolt be.

A külföldön élő panaszos 2013. május 9-én külföldi ideiglenes rendszámmal ellátott gépjárművével az M3-as autópályán utazott hazafelé rokonlátogatás céljából. Az 51. kilométer közelében rendőri intézkedés alá vonták. A panaszos bemutatta minden igazoló iratát, köztük hivatalos igazolását is, amelynek alapján a panaszos nevére kiállított rendszám és biztosítás érvényes, valamint azt használhatja Magyarországon. Az intézkedő rendőr azonban azt közölte a panaszossal, hogy a rendszám táblát nem használhatja az országban, ezért azt leveszi. A panaszos megkérdezte a rendőrtől, hogy miért nem használható a rendszám tábla, amire a rendőr válasza csupán annyi volt, hogy „nem és ez tény”. A rendőr a panaszos további kérdéseire nem válaszolt vagy csak „elengedte a füle mellett”, azokat nem vette figyelembe. Ekkor a panaszos azt kérdezte, hogy hol élhet panasszal az intézkedés ellen, amelyre a rendőr szintén nem válaszolt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Ekkor a panaszos felhívta a 112-es segélyhívó számot, ahonnan először az autópálya rendőrséghez kapcsolták. A panaszos a telefonban kissé feldúlt állapotban ismertette a történeteket, valamint ismételten megkérdezte, hogy miként élhet panasszal az intézkedés ellen, amire a telefonban sem kapott választ, hanem csak annyit mondtak neki, hogy az intézkedő rendőrnek jogában áll bármilyen intézkedés megtétele.

A panaszos ezt követően ismételten hívta a 112-t, ezúttal a (...) Megyei Rendőrkapitányságra kapcsolták majd ismételten előadta panaszát és kérdéseit. A panaszos megítélése szerint ezúttal nagyjából hasznos információval látták el, mivel közölték vele, hogy a panaszát megteheti az úti céljához közeli, (...) városi rendőrkapitányságon. Miután az intézkedő rendőr leszerelte a panaszos gépjárművének rendszámát és elvette forgalmi engedélyét, adott egy átvételi elismervényt, amin a panaszos tudomása szerint fel kellett volna tüntetnie az elvétel indokolását, amit a panaszos kérésére sem tett meg. Ezt követően a panaszos folytatta útját a szüleihöz, aminek során elment a (...) városi Rendőrkapitányságra is.

A (...) Rendőrkapitányságon egy előadó arról tájékoztatta a panaszost, hogy menjen vissza a (...) Rendőrkapitányságra, mert a problémája abba a körzetbe tartozik. Az előadó elutasította a panaszos azon kérését, hogy panaszát vegye jegyzőkönyvbe, mondván, hogy vissza kell mennie G. városba. A panaszos előadta azt is, hogy sajnos nem állt módjában visszautazni az ország másik felére, mivel közlekedését a rendszám elvételével lehetetlenné tették, továbbá nem volt lehetősége úti költséget, újabb autópálya matricát és időt áldozni arra, hogy odamenjen.

A panaszos végül előadta, hogy függetlenül attól, hogy az ideiglenes rendszámot jogosan vagy jogtalanul vették le, panasszal/feljelentéssel szeretne élni az intézkedő rendőr ellen, aki megtagadta azon kérését, hogy igazolja magát. A panaszos végül leírta azt is, hogy tekintettel arra, hogy külföldön él és nem áll módjában huzamosabb ideig Magyarországon tartózkodni, szeretne ingyenes jogi segítő igénybe venni, aki érdekeit és sérelmeit szem előtt tartva képviselné őt.

2) Tekintettel arra, hogy a panaszos beadványában jelezte, hogy csak rövid ideig tartózkodik Magyarországon, a Testület 2013. május 13-án telefonon kereste meg a panaszost annak érdekében, hogy ismertesse a Testület eljárásával kapcsolatos alapvető eljárási tudnivalókat, illetőleg azért, hogy panaszja szóbeli kiegészítésére hívja fel.

A panaszos ez alkalommal előadta, hogy vele szemben a (...) Rendőrkapitányság rendőrei intézkedtek. A beszélgetés során elmondta azt is, hogy visszavonja azon panaszát, miszerint a (...) Rendőrkapitányságon nem akarták panaszát jegyzőkönyvbe foglalni, az intézkedést foganatosító rendőrök eljárásának vizsgálatát kéri. A panaszos beadványának kiegészítéseként előadta azt is, hogy öt napig érvényes „sárga rendszámmal” utazott haza külföldről Magyarországra az erre vonatkozó, közlekedési hatóság által kiadott engedély (eredeti nyelven, fordítás nélkül) birtokában, valamint ismertette a gépjármű forgalmi rendszámát is. A panaszos az esetet követően szerzett tudomást arról, hogy az általa használt, ún. „sárga rendszámmal” 2012. november 1-től nem lehet Magyarországon közlekedni.

A panaszos előadta azt is, hogy az intézkedő rendőrök nem mondták meg nevüket, illetőleg azt állították, hogy az a forgalmi rendszám levételére vonatkozó iratból kiderül, azonban azon sem volt feltüntetve.

3) A panaszos 2013. május 14-én küldte meg aláírásával megerősített panaszát. A Testület telefonon közölt felhívására panaszának konkretizálásaként előadta, hogy az intézkedő járőrök indokolás nélkül leszerelték és elvitték külföldi rendszámát, majd panasztételi lehetőségeire vonatkozó kérdésére nem válaszoltak, illetőleg nem adtak megfelelő választ arra sem, amikor a panaszos arra kérte őket, hogy igazolják magukat.

II.

A)

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) A rendőrség rendelkezésre bocsátotta a (...) Megyei Rendőr-főkapitányság (...) állományába tartozó Gy. Z. r. zls. által 2013. június 14-én készített jelentését. A jelentésben foglaltak szerint 2013. május 9-én a r. zls. szolgálatának teljesítése során 16 óra 25 perckor az M3 autópálya jobb pályatest 46.000 m/sz alatti helyén észlelték az (...) német ideiglenes forgalmi rendszámmal közlekedő (...) típusú személygépkocsit, amint B. település irányából közlekedik Hatvan irányába.

Az autópálya úttestén a forgalom sűrű volt, ezért a rendőr a műszaki leállósáv helyett a gépjármű ellenőrzését az M3 jobb pályatest 51.000 m/sz alatti helyen lévő töltőállomáson hajtotta végre. A rendőr az ellenőrzés helyére történő kivezetést követően megkezdte a jármű ellenőrzését. A jelentés ezt követően rögzíti a panaszos adatait. Az intézkedés megkezdésekor a járművezető a járműből kiszállt, az autóban rajta kívül egy férfi és egy nő tartózkodott utasként, akik az autóban maradtak.

A rendőri jelentés szerint a rendőr az intézkedés megkezdésekor köszönt a panaszosnak, majd közölte nevét, jelvéyszámát, szolgálati helyét és az ellenőrzés okát (Németország területére érvényes ideiglenes forgalmi rendszámmal történő közlekedés, ún. sárga forgalmi rendszám). A rendőr a jelentésben rögzítette továbbá azt is, hogy ruházata, felszerelése a jogszabályi előírásoknak megfelelt, szolgálati jelvényét, névkitűzőjét jól látható helyen viselte.

Az ellenőrzés során a panaszos átadta a tulajdonosként nevére kiállított német ideiglenes forgalmi engedélyt és a biztosítás meglétét igazoló okmányt, valamint érvényes vezetői engedélyt. A panaszos a rendőr kérdésére elmondta, hogy a járművet Németországban vásárolta, azzal magyarországi laccímére szeretett volna közlekedni.

A rendőr az intézkedés során közölte a panaszossal, hogy az általa használt járműre felszerelt ideiglenes forgalmi rendszám (ún. sárga szélű) csak Németország területére érvényes, azzal Magyarországon nem lehet közlekedni. A rendőr közölte továbbá azt is a panaszossal, hogy az ilyen rendszámmal történő közlekedés szabálysértésnek minősül, és a rendőrhatalóság az intézkedés során a hatósági engedélyt és jelzést elveszi. A rendőr tájékoztatta a panaszost arról is, hogy amennyiben külföldön vásárolt autóval szeretne közlekedni Magyarországon, akkor azt az export rendszámmal (ún. vörös szélű rendszám) teheti meg. A rendőr emellett közölte azt is, hogy a szabálysértés miatt 10.000.- Ft helyszíni bírságot szab ki, amelyet azonban a panaszos nem fogadott el, vitatva a rendőr intézkedésének jogszerűségét, ezért a rendőr közölte vele, hogy szabálysértési feljelentést tesz.

A rendőr a jelentésben rögzíti azt is, hogy a panaszosnak megmutatta a nála lévő 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 97. § (1) bekezdését is, amelyet a panaszos elolvasott, megértett, de továbbra is vitatta az intézkedés jogszerűségét.

A rendőr ezt követően a panaszos kérdésére tájékoztatta a panaszost, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet bármely rendőrhatóságnál, illetve a Független Rendészeti Panasztestületnél, amivel kapcsolatban a panaszos kijelentette, hogy ezt meg is fogja tenni.

Ezt követően a jármű ideiglenes forgalmi engedélyét és a felhelyezett 2 db forgalmi rendszámot az intézkedésnél végig jelen lévő K. R. r.zls. vette el az általa kiállított (...) számú átvételi elismervény ellenében.

A jelentést készítő rendőr rögzíti azt is, hogy az intézkedés során a panaszos egy alkalommal telefonált, emlékezete szerint egy rendőrismerőst hívta fel, de a hívás tartalmáról a rendőrnek nem nyilatkozott.

A jelentést készítő rendőr végezetül megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedés során végig arrogánsan viselkedett, hangosan vitatva annak jogszerűségét, ismételt igazolásra történő felhívást pedig nem tett egyik intézkedő rendőr irányába sem. A panaszos viselkedése, kommunikációja az intézkedés alatt folyamatosan fölényes, lekezelő volt. A panaszos az intézkedést fizikailag nem hátráltatta, azonban a rendőröket attól szóban próbálta meg eltéríteni azzal a kijelentéssel, hogy az intézkedő rendőr a rendszámot nem veheti el, mert az az ő tulajdona.

2) A rendőrség mellékelte továbbá a helyszínen intézkedő másik rendőr, K. R. r. zls., 2013. június 18-án készített jelentését.

A jelentés rögzíti, hogy a r. zls. 2013. május 9-én 7 óra és 19 óra között Gy. Z. r. zls. baleseti helyszínelővel látott el járőrszolgálatot az M3 autópályán.

16 óra 25 perckor az M3 autópálya jobb pályatest 46.000 m/sz helyen észlelték, hogy elhalad mellettük egy német ideiglenes rendszámú (...) típusú jármű (a jelentés itt a rendszámot is rögzíti). A biztonságos intézkedés érdekében az intézkedést az 51. 000 m/sz helyen lévő benzinkút parkolójában hajtották végre.

A gépjárművet a panaszos vezette (a jelentés itt rögzíti a panaszos adatait), további két személy tartózkodott még a gépjárműben. Az intézkedésre azért került sor, mert a panaszos által vezetett gépjárműre olyan külföldi hatósági jelzés volt felszerelve, amellyel nem lehet Magyarország területén közlekedni.

A jelentés tartalma szerint a járőrparancsnok közölte a panaszossal, hogy szabálysértést követett el, ezért vele szemben helyszíni bírságot fog kiszabni, illetőleg, hogy a helyszínen elveszik a forgalmi engedélyt és a forgalmi rendszámot. A rendőr állítása szerint a panaszos ezt követően arrogánsan lépett fel, kérdőre vonva a rendőröket, hogy azok milyen jogon veszik el a rendszámát, ami a saját tulajdona. A panaszos közölte továbbá azt is, hogy a rendszámot biztosan nem fogja átadni a rendőröknek, a bírságot pedig nem hajlandó elfogadni, ha a rendőrök akarják, jelentsék fel, de ő az intézkedéssel szemben panaszt fog tenni. A járőrparancsnok ezt követően megmutatta a panaszosnak a nála lévő kinyomtatott 326/2011 (XII. 28.) Korm. Rendelet 97. § (1) bekezdésében foglaltakat, illetőleg tájékoztatta őt a panasztétel feltételeiről. A jelentést készítő rendőr az Alosztály Ügyeletén keresztül

ellenőriztette a panaszost és gépjárművét a körözési nyilvántartó-rendszerben, amely nem mutatott találatot.

Az intézkedés végén a panaszos átadta a jelentést készítő rendőr részére a 2 db hatósági jelzést, a rendőr pedig átadta az aláírásával ellátott elismervényt, amelyen jelvéyszámja is fel volt tüntetve. A rendőr végezetül megjegyzi, hogy a panaszos az intézkedés végén is hangosan kifogásolta az intézkedést.

3) A rendőrség mellékelte az intézkedés napján szabálysértési ügyben tett feljelentést is.

A feljelentésben foglaltak szerint a szabálysértés 2013. május 9-én 16 óra 25 perckor történt, a panaszos cselekményével a KRESZ 5. § (1) bekezdés a) pontját sértette meg. A feljelentésben rögzített tényállás szerint a panaszost az M3 autópálya fentiekben megjelölt méterszelvényénél közúti ellenőrzés alá vonták, amelynek során azt állapították meg, hogy az általa vezetett és tulajdonában lévő személygépkocsira felhelyezett német hatósági jelzés csak Németország területén jogosítja fel közúti közlekedésre. Ezt követően az intézkedő rendőr közölte a panaszossal, hogy 10.000.-Ft helyszíni bírságot szab ki, amelyet a panaszos nem fogadott el, vitatta az intézkedés jogszerűségét, amire tekintettel az intézkedő rendőr közölte, hogy szabálysértési feljelentést tesz a panaszos ellen, amit az tudomásul vett.

A feljelentésben szerepel továbbá az is, hogy a panaszos és az általa vezetett személygépkocsi az országos körözési rendszerben nem szerepel.

A jármű forgalmi engedélyét és 2 db hatósági jelzését a 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 97. § (1) b) pontja alapján elismervény ellenében elvették.

4) A rendőrség mellékelte továbbá a forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló elismervény kitöltött formanyomtatványt. Az elismervény rögzíti a gépjármű forgalmi rendszámát, alvázszámát, valamint kézzel írottan szerepel rajta, hogy „id. forg. eng.” és „+2db hat. jel.”. A nyomtatványon az „intézkedő rendőr neve, rendfokozata” feletti kipontozott részen az intézkedő rendőr olvashatatlan aláírása szerepel, valamint az alatt egy 5 jegyű szám, amely feltehetőleg az intézkedő rendőr azonosító száma.

5) A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság főkapitány-helyettese a Testület megkeresésében foglalt kérdésekre a 2013. június 19-én kelt levelében válaszolt.

Tekintettel arra, hogy a levél tartalma a jelentésben foglaltakkal teljesen megegyezik, a Testület eltekint annak ismertetésétől.

B)

1) A Testület telefonon megkereste a magyarországi Német Nagykövetséget annak érdekében, hogy tájékoztatást kapjon a németországi ideiglenes rendszámok belföldi használatával kapcsolatban. A Nagykövetség munkatársa azt a tájékoztatást adta, hogy az ún. „sárga rendszámot” (R- rel kezdődő rendszám) néhány ország – köztük Magyarország – nem ismeri el, ebből következően azzal nem lehet belföldön közlekedni.

2) Az interneten fellelt német közlekedési hatósági ügyekkel foglalkozó és rendszámigénylési honlapokon közzétett információk alapján megállapítható, hogy az 5 napig érvényes ún. sárga rendszámot gyorsított regisztrációs eljárásban adják ki, de néhány ország (köztük

Magyarország is) azt nem fogadja el, mivel úgy véli, hogy az nincs összhangban a nemzetközi közlekedési egyezményekkel. (Forrás: ideiglenes rendszám igénylő rendszer honlapja: <https://www.kurzzeit-evb.de/kurzzeitkennzeichen/gesetz.html>, Gesamtverband der Deutschen Versicherungswirtschaft e.V. (GDV) honlapján található információ: [http://www.versicherung-und-verkehr.de/auto/versicherung/autokauf-und-verkauf/zulassung/deutsche-autokennzeichen.html?sword_list\[0\]=kurzzeitkennzeichen](http://www.versicherung-und-verkehr.de/auto/versicherung/autokauf-und-verkauf/zulassung/deutsche-autokennzeichen.html?sword_list[0]=kurzzeitkennzeichen))

III.

A panaszos panaszbeadványában kifogásai közül azt tartotta fenn, hogy az intézkedő járőrök indokolás nélkül leszerelték és elvitték külföldi rendszámát, majd panasztételi lehetőségeire vonatkozó kérdésére nem válaszoltak, illetőleg nem adtak megfelelő választ arra sem, amikor a panaszos arra kérte őket, hogy igazolják magukat.

A panaszos beadványa és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott rendőrségi dokumentumok ismeretében – az intézkedés idején hatályos jogszabályi rendelkezéseket alapul véve – a Testület vizsgálata tárgyává tette azt, hogy a rendőrök megfelelő jogalap birtokában jártak-e el a panaszossal szemben, illetőleg, hogy a panaszosnak nyújtott rendőri tájékoztatás elégséges volt-e.

A fentiek alapján a Testület arra a megállapításra jutott, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv. (továbbiakban: Rtv.) 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése alapján a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki.

A Testület a fenti általános szabályok mellett hivatkozik a rendőr Rtv.-ben foglalt, közlekedésrendészeti intézkedés körében meghatározott speciális jogosítványaira és kötelezettségeire. Az Rtv. 44. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a rendőr az e törvényben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti. A d) pont alapján a rendőr a járművezetésre jogosító engedélyt (okmányt), a jármű üzemben tartására vonatkozó hatósági engedélyt (okmányt), a rakományhoz tartozó okmányokat, valamint a jármű hatósági jelzését – a külön jogszabályban meghatározottak szerint – a helyszínen elveheti.

A külföldön élő panaszos előadása szerint 2013. május 9-én külföldi ideiglenes rendszámmal ellátott gépjárművével az M3-as autópályán utazott hazafelé rokonlátogatás céljából, aminek során az 51. kilométer közelében rendőri intézkedés alá vonták. A panaszos bemutatta minden igazoló iratát, köztük a hivatalos igazolását, amelynek alapján a panaszos nevére kiállított rendszám és biztosítás érvényes, valamint azt használhatja Magyarországon. Az intézkedő rendőr azonban azt közölte a panaszossal, hogy a rendszámtáblát nem használhatja az országban, ezért azt leveszi. A panaszos megkérdezte a rendőrtől, hogy miért nem használható a rendszámtábla, amire a rendőr válasza csupán annyi volt, hogy „nem, és ez tény”. A panasz kiegészítésében előadta azt is, hogy öt napig érvényes „sárga rendszámmal” utazott haza külföldről Magyarországra az erre vonatkozó, közlekedési hatóság által kiadott engedély (eredeti nyelven, fordítás nélkül) birtokában, valamint ismertette a gépjármű forgalmi rendszámát is. A panaszos elmondta azt is, hogy az esetet követően szerzett tudomást arról, hogy az általa használt, ún. „sárga rendszámmal” 2012. november 1-től nem lehet Magyarországon közlekedni.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint a rendőr az intézkedés megkezdésekor köszönt a panaszosnak, majd közölte nevét, jelvéyszámát, szolgálati helyét és az ellenőrzés okát (Németország területére érvényes ideiglenes forgalmi rendszámmal történő közlekedés, ún. sárga forgalmi rendszám). Az ellenőrzés során a panaszos átadta a tulajdonosként nevére kiállított német ideiglenes forgalmi engedélyt és a biztosítás meglétét igazoló okmányt, valamint érvényes vezetői engedélyét. A rendőr közölte a panaszossal, hogy az ilyen rendszámmal történő közlekedés szabálysértésnek minősül, és a rendőrhatalóság az intézkedés során a hatósági engedélyt és jelzést elveszi. A rendőr a jelentésben rögzíti azt is, hogy a panaszosnak megmutatta a nála lévő 326/2011 (XII. 28.) Korm. rendelet 97. § (1) bekezdését is, amelyet a panaszos elolvasott, megértett, de továbbra is vitatta az intézkedés jogszerűségét.

Ezt követően a jármű ideiglenes forgalmi engedélyét és a felhelyezett 2 db forgalmi rendszámot az intézkedésnél végig jelen lévő Kis Róbert r.zls. vette el az általa kiállított (...) számú átvételi elismervény ellenében.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a helyszíni bírságot nem fogadta el, a rendőrök szabálysértési eljárást kezdeményeztek. A feljelentésben foglaltak szerint a szabálysértés 2013. május 9-én 16 óra 25 perckor történt, a panaszos cselekményével a KRESZ 5. § (1) bekezdés a) pontját sértette meg. A feljelentés utal arra is, hogy a panaszos járművének forgalmi engedélyt és 2 db hatósági jelzését a 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 97. § (1) bekezdés b) pontja alapján elismervény ellenében elvették.

A rendőrök által is hivatkozott, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 97. § (1) bekezdésének b) pontja alapján az ellenőrző hatósági személy a hatósági engedélyt és jelzést a helyszínen elveszi, ha érvénytelen külföldi hatósági engedéllyel és jelzéssel vettek részt a közúti forgalomban.

Szintén a rendőrök által hivatkozott, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet 5. § (1) bekezdés a) pontja alapján a közlekedésben olyan járművel szabad részt venni, amelynek jogszabályban meghatározott érvényes hatósági engedélye van.

A Testület e pontban hivatkozik az általa a Német Nagykövetségtől kapott és a német közlekedésrendészeti és rendszám kiadással kapcsolatos honlapon található információra,

miszerint az ún. „sárga rendszámot” (R- el kezdődő rendszám) néhány ország – köztük Magyarország – nem ismeri el, ebből következően azzal nem lehet belföldön közlekedni.

Figyelemmel az intézkedő rendőröknek az Rtv. 44. §-ában meghatározott, közlekedésrendészeti intézkedésre vonatkozó speciális jogosítványaira és kötelezettségeire, továbbá arra, hogy a fentieknek megfelelően a panaszossal kapcsolatban felmerült a szabálysértésnek a rendőri intézkedéshez minimálisan szükséges gyanúja, a Testület jogszerűnek minősítette azt, hogy a rendőrök a panaszt intézkedés alá vonták, így az intézkedéssel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos kifogásolta azt is, hogy a rendőrök az intézkedés során nem igazolták magukat, illetőleg – kérése ellenére – panasztételi lehetőségeiről nem adtak neki tájékoztatást.

A panaszos előadta, hogy az intézkedő rendőr azon kérdésére, hogy miért nem használható a rendszám-tábla, csupán annyit válaszolt, hogy „nem, és ez tény”. A rendőr a panaszos további kérdéseire – így a panasztételi lehetőségeire vonatkozó érdeklődésére – sem válaszolt, vagy azokat csak „elengedte a füle mellett”.

A panaszos beadványának kiegészítésül előadta azt is, hogy az intézkedő rendőrök nem mondták meg nevüket, illetőleg azt állították, hogy az a forgalmi rendszám levételére vonatkozó iratból kiderül, azonban azon sem volt feltüntetve.

A rendőri jelentésben foglaltak szerint az intézkedő rendőrök az ellenőrzés helyére történő kivezetést követően megkezdték a jármű ellenőrzését. A jelentésből kiderül az is, hogy a panaszoson kívül még két személy utazott az autóban, akik az intézkedés során az autóban maradtak.

A jelentés rögzíti továbbá azt is, hogy a rendőr az intézkedés megkezdésekor köszönt a panaszosnak, majd közölte nevét, jelvéyszámát, szolgálati helyét és az ellenőrzés okát. A rendőr a jelentésben rögzítette továbbá azt is, hogy ruházata, felszerelése a jogszabályi előírásoknak megfelelt, szolgálati jelvényét, névkitűzőjét jól látható helyen viselte.

A rendőri jelentések azt tartalmazzák, hogy az intézkedés során a rendőr közölte a panaszossal, hogy az általa használt járműre felszerelt ideiglenes forgalmi rendszám (ún. sárga szélű) csak Németország területére érvényes, azzal Magyarországon nem lehet közlekedni. A rendőr közölte továbbá azt is, hogy az ilyen rendszámmal történő közlekedés szabálysértésnek minősül, és a rendőrhatóság az intézkedés során a hatósági engedélyt és jelzést elveszi. A rendőr tájékoztatta a panaszost arról is, hogy amennyiben külföldön vásárolt autóval szeretne közlekedni Magyarországon, akkor azt az export rendszámmal (ún. vörös szélű rendszám) teheti meg. A rendőr emellett közölte azt is, hogy a szabálysértés miatt 10.000.- Ft helyszíni bírságot szab ki, amelyet azonban a panaszos nem fogadott el, vitatva a rendőr intézkedésének jogszerűségét, ezért a rendőr közölte vele, hogy szabálysértési feljelentést tesz.

A jelentés rögzíti azt is, hogy a rendőr megmutatta a panaszosnak a nála lévő 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 97. § (1) bekezdését is, amelyet a panaszos elolvasott, megértett, de továbbra is vitatta az intézkedés jogszerűségét.

A rendőr ezt követően a panaszos kérdésére tájékoztatta a panaszost, hogy az intézkedés ellen panasszal élhet bármely rendőrhatóságnál, illetve a Független Rendészeti Panasztestületnél, amellyel kapcsolatban a panaszos kijelentette, hogy ezt meg is fogja tenni.

A rendőrség mellékelte továbbá a forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló elismervény kitöltött formanyomtatványt. A nyomtatványon az „intézkedő rendőr neve, rendfokozata” feletti kipontozott részen az intézkedő rendőr olvashatatlan aláírása szerepel, valamint az alatt egy 5 jegyű szám, amely feltehetőleg az intézkedő rendőr jelvéyszám.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőri intézkedés alakításait tovább részletezi a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) és (2) bekezdése. A hivatkozott jogszabályhelyek szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentiek intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdésének második mondata alapján a rendőr az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

Ezen rendelkezések bizonyos elemeinek a Testület garanciális jelentőséget tulajdonít, hiszen az így kapott tájékoztatás alapján kerül az intézkedés alá vont személy olyan helyzetbe, hogy magatartását megfelelően az intézkedéshez igazíthassa, illetve képes legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét és megfelelően tudjon élni a panaszhoz és a jogorvoslathoz való jogával.

A rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos kifogásolta azt, hogy az intézkedő rendőrök kérdései ellenére sem közölték vele, hogy milyen okból veszik el rendszámát és forgalmi engedélyét, illetőleg kérése ellenére sem igazolták magukat. A panaszos emellett kifogásolta azt is, hogy annak ellenére, hogy a rendőrök azt állították, hogy nevük a forgalmi rendszám levételére vonatkozó iratból kiderül, az azon sem volt feltüntetve.

Az eljáró rendőrök ettől eltérően nyilatkoztak, ugyanis azt állították, hogy az intézkedés során valamennyi Rtv. 20. §-ban foglalt előírásnak eleget tettek, a panaszosnak megmutatták az intézkedés alapjául szolgáló jogszabály nyomtatott változatát is, illetőleg panasztételi lehetőségeiről is kioktatták.

A Testület emellett megjegyzi, hogy a forgalmi engedély helyszíni elvételére vonatkozó elismervényen ugyan az intézkedő rendőr aláírása nem olvasható, azonban –a legnagyobb valószínűség szerint – azon szerepel a rendőr azonosítószáma.

A rendőri jelentések rögzítik, hogy a panaszos járművében további két személy is utazott, erről azonban a panaszos sem beadványának benyújtásakor, sem annak megerősítésekor, sem pedig szóbeli kiegészítésekor nem tett említést, így a panaszos és a rendőrök közötti párbeszédre vonatkozóan a Testület nem rendelkezik további bizonyítékkal.

A Testület fentiek alapján a rendelkezésre álló bizonyítási eszközök szűkös volta miatt nem tudta feloldani az események rekonstruálása során a rendőri és a panaszosi előadás közötti azon ellentmondást, hogy az eljáró rendőrök az Rtv. 20. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően az intézkedés megkezdése előtt közölték-e panaszossal nevüket, azonosító számukat, illetve az intézkedés tényét és célját, ahogyan azt sem, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtottak-e a panaszosnak a panasztételi lehetőségeket illetően, ezért **a Testület úgy foglalt állást, hogy a panasz ezen része vonatkozásában a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem megállapítható.**

3) A panaszos beadványában kifogásolta azt is, hogy az intézkedő rendőrök a forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló átvételi elismervényben nem jelölték meg az elvétel okát.

A rendőrség által mellékelte elismervény formanyomtatvány tollal kitöltött része a panaszos nevét, az okmány száma megjelölésénél „id. forg. eng.” szöveget tüntet fel, emellett tartalmazza a forgalmi rendszámot és az alvázszámot, valamint – szintén tollal kitöltve – látszik az is, hogy „+ 2 db hat. jel”. A nyomtatvány szövege az elvétel okaként mindössze annyit tartalmaz, hogy az okmány elvételére „a közúti közlekedésigazgatási feladatokról szóló BM rendelet alapján” került sor. A nyomtatvány emellett feltünteti az intézkedés pontos helyét, idejét, a rendőr aláírását és – legnagyobb valószínűséggel – annak azonosító számát.

A 326/2011. (XII. 28.) Korm. rendelet 96. § (5) bekezdése alapján az ellenőrző hatósági személy a forgalmi engedély, az ideiglenes forgalomban tartási engedély, illetve a hatósági jelzés elvételéről átvételi elismervényt ad, amely tartalmazza a jármű azonosító adatait, az engedély számát és az elvétel okát. Az átvételi elismervény birtokában a járművel – az (1) bekezdés c) és f) pontjában foglalt kivétellel – a lakcímig vagy a telephelyig lehet közlekedni.

A Testület megállapította, hogy a rendőrök által használt formanyomtatvány az elvétel okát illetően a 2012. január 1-jén hatályon kívül helyezett, a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendeletre hivatkozik. (Ezen rendelet helyébe lépett a fentebb többször hivatkozott 326/2011(XII.28.) Korm. rendelet).

A Testület megjegyzi azt is, hogy a korábban hatályos BM rendelet is előírta az elvétel okának rögzítését, ugyanis ennek 84. § (5) bekezdése úgy rendelkezett, hogy a rendőr a forgalmi engedély, az ideiglenes forgalomban tartási engedély, illetve a hatósági jelzés elvételéről átvételi elismervényt ad, amely tartalmazza a jármű azonosító adatait, az engedély számát és az elvétel okát. Az átvételi elismervény birtokában a járművel – az (1) bekezdés c) és g) pontjában foglalt kivétellel – a lakóhelyig vagy a telephelyig lehet közlekedni.

Fentieknek megfelelően a Testület álláspontja szerint az intézkedő rendőrök által használt formanyomtatvány nem felel meg a jogszabályi előírásoknak, ugyanis az egyrészt egy már

hatálytalan jogszabályra hivatkozik, másrészt pedig az elvétel okaként mindössze – a már hatálytalan – jogszabályra történő hivatkozást tartalmazza, ráadásul e jogszabálynak sem valamilyen konkrét szakaszára utal, hanem csak általánosságban a normára, tehát a panaszos számára az okiratból nem derülhetett ki, hogy a rendőr milyen jogcímen vette el a rendszámot és a forgalmi engedélyt.

A Testület arra a megállapításra jutott, hogy sérült a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy a forgalmi engedély elvételéről szóló elismervény nem felel meg a 326/2011 (XII.28.) Korm. rendelet 96. § (5) bekezdésben foglalt előírásoknak, ennek megfelelően nem tartalmazza a forgalmi engedély elvételének okát sem.

A Testület számos esetben hangsúlyozta, hogy az intézkedések okának közlését előíró rendelkezések betartásának kiemelt garanciális jelentőséget tulajdonít. Az, hogy a rendőr képes legyen meghatározni cselekvésének normatív alapját, és ezt valóban meg is tegye azokban az esetekben, amikor erre nézve jogszabályi kötelezettsége áll fent, lényeges korlátja az önkényes fellépésnek. Ugyancsak fontos a megfelelő tájékoztatás annak érdekében, hogy az érintett tisztában legyen vele, milyen okból intézkednek vele szemben, és olyan helyzetbe kerüljön, hogy esélye legyen megítélni a rendőri fellépés jogszerűségét. Amellett, hogy ez szükséges a panaszjog megfelelő gyakorlásához, ahhoz is hozzájárul, hogy a polgárok alávessék magukat az intézkedésnek, ami számos konfliktust előzhet meg a rendőri munka során. Erre való tekintettel a Testület a jogsérelmet kellően súlyosnak ítélte ahhoz, hogy a panaszt az országos rendőrfőkapitánynak küldje meg.

A Testület e körben – a további jogsértések elkerülése érdekében – felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy haladéktalanul szükséges intézkednie arról, hogy a rendőrök fenti jogszabályhelynek megfelelő vezetésre jogosító okmány/forgalmi engedély helyszíni elvételéről szóló elismervény formanyomtatványt alkalmazzanak. Fent leírtaknak megfelelően a hatályos jogszabályra utaló formanyomtatványt úgy kell kialakítani, hogy azon kitöltésre alkalmas, elégséges hely (kipontozott rész, külön sor stb.) álljon rendelkezésre az elvétel okaként hivatkozott pontos jogszabályhely, illetőleg az ehhez esetleg szükséges további indokolás rögzítésére, ennek hiányában ugyanis az intézkedő rendőrök nyilvánvalóan és szükségszerűen nem tudnak eleget tenni a megfelelő tájékoztatásra nézve fennálló kötelezettségüknek.

IV.

A Testület vizsgálatának eredményeként azt állapította meg, hogy a panaszos intézkedés alá vonása jogszerű volt. Az intézkedés Rtv. 20. §-ban előírt követelményeinek betartását illetően pedig az ellentmondásos nyilatkozatokra tekintettel nem állapítható meg a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme. A Testület megállapította azonban, hogy a forgalmi engedély elvételéről szóló elismervény hiányosságai – konkrétan az elvétel oka megjelölésének elmaradása – miatt súlyos mértékben sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz fűződő joga.

A Testület a fentiek alapján az ügynek az országos rendőrfőkapitányhoz való áttételéről döntött.

Budapest, 2013. november 13.

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET